

עצות ממסכת אבות

אֲנָשִׁים - בני אדם שנוהגים
כפי שמצופה מאדם לנהוג.

ובמקום שאין אנשים השתדל להיות איש
במקום שבו כולם מתנהגים בצורה לא הגונה, השתדל אתה לנהוג נכון.

אם אין אני לי מי לי? וכשאני לעצמי מה אני?

השאלה הראשונה אומרת שאדם צריך להיות אחראי לגורלו, לדאוג
לעצמו ולא לצפות שאחרים יעשו זאת בשבילו. החלק השני אומר שאדם
צריך להיות צנוע ולדעת מהן גבולות היכולת שלו, ולכן הוא צריך גם
לדעת להיעזר בסובבים אותו. האם אלה שתי הצעות סותרות או
משלימות? מה דעתכם?

איזהו - מיהו?

איזהו חכם? הלומד מכל אדם

חכם אמיתי הוא מי שיודע שהחוכמה אינה מצויה רק אצלו, ולכן לומד
מכל אדם בכל הזדמנות.

לכשאפנה - כשאתפנה
אשנה - אלמד

אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה

אל תדחה את לימוד התורה (ובהשאלה לימינו: לימוד של כל נושא
שהוא) לרגע שבו יהיה לך זמן, כי ייתכן שלא תמצא לעולם את הזמן.

קנה לך חבר

אם אתה רוצה שיהיה לך חבר אמת, אתה צריך להשקיע ולהתאמץ
(קנה) לשם כך.

איזהו - מיהו?

הכובש את - שולט ב
יצרו - הנטייה הטבעית של
האדם להגיב בצורה
מסוימת

איזהו גבור? הכובש את יצרו

גיבור אמיתי הוא מי שמסוגל להתגבר על היצר שלו להשתמש בכוח
ולהכניע אחרים על ידי שימוש באלימות.

אל תהי בז לכל אדם

אל תזלזל באף אחד.

הקפדן - מחמיר ומקפיד
מדי על הכללים

לא הקפדן מלמד

מורה קפדן שהתלמידים חוששים לשאול אותו כשהם לא מבינים, לא
יצליח ללמד אותם.

אל תאמר [על] דבר שאי אפשר לשמוע, שסופו להשמע

אל תחליט מראש שאתה לא יכול להבין נושא מסוים, כי אם תתאמץ
מספיק תגלה שאתה יכול להבין אותו.

הוי - היה

הוי דן את כל האדם לכף זכות

חפש תמיד את הטוב בכל אדם. כשאתה קובע את דעתך על אדם אחר,
הסתכל גם על הטוב וגם על הרע שבו, והשתדל לתת משקל גדול יותר
לטוב.

איזהו - מיהו?
הבריות - בני האדם

איזהו מכבד? המכבד את הבריות
אדם שחולק כבוד לאחרים, יזכה גם הוא לכבוד מאחרים.

לא הביטן למד
אדם שמתבייש לשאול כשאינו מבין, לא יצליח ללמוד.

תדין - תדון

אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו
אל תחשוב או תאמר על אדם אחר שהוא נהג בצורה לא נכונה, עד שלא תהיה באותו מצב. האם זה אפשרי בכלל? אולי מספיק רק לדמיין את עצמנו במצב שבו נמצא אותו אדם כדי לנסות ולהבין אותו?

הוי - היה

הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום
תהיה כמו תלמידיו של אהרן הכהן, ותנהג כפי שהם נהגו - תאהב את השלום בין אדם לחברו ותעשה מאמץ כדי להשיג אותו.

איזהו - מיהו?

איזהו עשיר? השמח בחלקו
עשיר אמיתי הוא מי ששמח במה שיש לו, ולא מי שיש לו יותר רכוש מלאחרים.

היה - היה

היה מקדים בשלום כל אדם
כשאתה פוגש אדם אחר, ולא משנה מיהו האדם הזה (כל אדם), תהיה תמיד הראשון שמברך לשלום.